

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-294/15

**Edyta Mikołajczyk
proti
Marie Louise Czarnecki
in
Stefanu Czarneckiju**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Sąd Apelacyjny w Warszawie)

„Predhodno odločanje — Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Pristojnost in priznavanje ter izvrševanje sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo — Uredba (ES) št. 2201/2003 — Člen 1(1)(a) — Stvarno področje uporabe — Tožba za razveljavitev zakonske zveze, ki jo vložijo tretja oseba po smrti enega od zakoncev — Člen 3(1) — Pristojnost sodišč države članice prebivališča ‚vlagatelja‘ — Obseg“

Povzetek – Sodba Sodišča (drugi senat) z dne 13. oktobra 2016

1. *Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Pristojnost in priznavanje ter izvrševanje sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo — Uredba št. 2201/2003 — Področje uporabe — Pojem „razveljavitev zakonske zveze“ — Tožba za razveljavitev zakonske zveze, ki jo vložijo tretja oseba po smrti enega od zakoncev — Vključitev*

(Uredba Sveta št. 2201/2003, člena 1(1)(a) in 3)

2. *Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Pristojnost in priznavanje ter izvrševanje sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo — Uredba št. 2201/2003 — Splošna pristojnost — Alternativna merila pristojnosti, določena v členu 3(1)(a), peta in šesta alineja — Pojem „vlagatelj“ — Avtonomna in enotna razlaga*

(Uredba Sveta št. 2201/2003, člen 3(1)(a), peta in šesta alineja)

3. *Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Pristojnost in priznavanje ter izvrševanje sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo — Uredba št. 2201/2003 — Alternativna merila pristojnosti, določena v členu 3(1)(a), peta in šesta alineja — Pojem „vlagatelj“ — Oseba, ki ni zakonec — Izključitev*

(Uredba Sveta št. 2201/2003, člen 3(1)(a), peta in šesta alineja)

1. Člen 1(1)(a) Uredbe št. 2201/2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe št. 1347/2000 je treba razlagati tako, da spada tožba za razveljavitev zakonske zveze, ki jo tretja oseba vložijo po smrti enega od zakoncev, na področje uporabe Uredbe št. 2201/2003.

Prvič, v besedilu te določbe je namreč med zadevami, ki spadajo na področje uporabe te uredbe, med drugim določena razveljavitev zakonske zveze, brez razlikovanja glede na datum vložitve take tožbe v primeru smrti enega od zakoncev ali glede na to, kdo ima pravico pri sodišču vložiti tako tožbo.

Drugič, taka razlaga člena je podprta s sobesedilom, v katero je ta določba umeščena. V členu 1(3) te uredbe so taksativno naštete zadeve, ki so izključene iz področja uporabe te uredbe. Tožba za razveljavitev zakonske zveze, ki jo vloži tretja oseba po smrti enega od zakoncev, pa ne spada med te zadeve, ki so izključene.

Tretjič, ta razlaga je podprta tudi s ciljem, ki ga uresničuje ta uredba, ki prispeva k oblikovanju območja svobode, varnosti in pravice, v katerem je zagotovljen prosti pretok oseb. Izključitev tožbe za razveljavitev zakonske zveze, ki jo vloži tretja oseba po smrti enega od zakoncev, iz področja uporabe Uredbe št. 2201/2003 pa bi škodovala navedenemu cilju, saj bi se s to izključitvijo lahko povečala pravna negotovost, povezana z neobstojem enotne ureditve tega področja, in to še toliko bolj, ker z Uredbo št. 650/2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju niso zajeta ne vprašanja, ki se nanašajo na status fizičnih oseb, niti družinska razmerja.

(Glej točke od 27 do 30, od 32 do 34 in 37 ter točko 1 izreka.)

2. Glej besedilo odločbe.

(Glej točki 44 in 45.)

3. Člen 3(1)(a), peta in šesta alineja, Uredbe št. 2201/2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe št. 1347/2000 je treba razlagati tako, da se oseba, ki ni eden od zakoncev in ki vloži tožbo za razveljavitev zakonske zveze, ne more sklicevati na navezne okoliščine za pristojnost iz teh določb.

Cilj pravil o pristojnosti iz člena 3 Uredbe št. 2201/2003, vključno z merili iz odstavka 1(a), peta in šesta alineja, tega člena, je namreč zavarovanje interesov zakoncev. Taka razlaga je tudi v skladu s ciljem, ki ga uresničuje ta uredba, s katero so se uvedla prožna pravila o koliziji, da bi se upoštevalo prosto gibanje oseb in hkrati zavarovale pravice zakonca, ki je zapustil državo skupnega običajnega prebivališča, ter se obenem zagotovil obstoj resnične navezne okoliščine med zadevno osebo in državo članico, ki izvaja pristojnost. Iz tega sledi, da čeprav spada tožba za razveljavitev zakonske zveze, ki jo vloži tretja oseba, na področje uporabe Uredbe št. 2201/2003, mora biti ta tretja oseba še vedno zavezana s pravili o pristojnosti, ki so določena v korist zakoncev. Poleg tega ta razlaga za navedeno tretjo osebo ne pomeni, da ji je onemogočen dostop do sodišča, saj se lahko sklicuje na druge navezne okoliščine za pristojnost, določene v členu 3 te uredbe.

(Glej točke od 49 do 51 in 53 ter točko 2 izreka.)